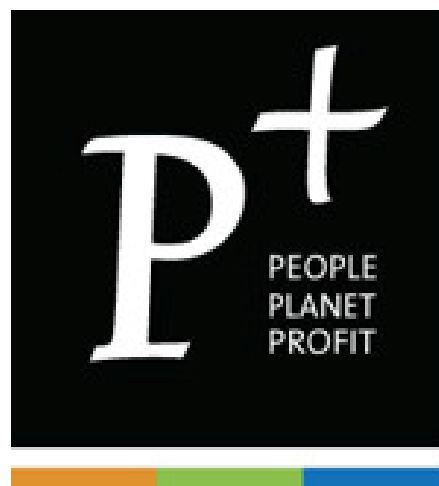

Paul Hamm: Algenteelt toekomst Nederlandse landbouw

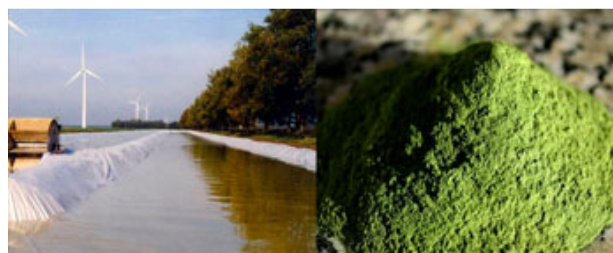
Een bericht van Jan Bom

De toekomst van de Nederlandse landbouw ligt in de teelt van algen. Het is vooral een schitterende kans voor boeren met grond die niet veel opbrengt, zoals weilanden. "Meteen onder water zetten. Want algen groeien als gekken. En je kunt er sloten biodiesel van maken." Dat is de overtuiging van ir. Paul Hamm, die nog wel eens de geschiedenis in zou kunnen gaan als mister Alg. Tegen P+: "Reken maar uit. Een hectare landbouwgrond levert 60 ton aardappelen op. In droge stof gerekend: 12.000 kilo. Hetzelfde landoppervlak levert 24.000 kilo droge stof van algen. Zou je het systeem optimaliseren zelfs 120.000 kilo. Waarom praten mensen dan nog over koolzaad? Of over japtropha?"

De oud-DSM bestuurder is al vanaf 1994 een roepende in de woestijn. Hij zag zelfs de unieke kennisvoorsprong van Nederland op algengebied weglekken. "Niet Wageningen, maar de Universiteit van Amsterdam was op dit gebied weltfuhrend."

Ir. Hamm (1949) startte zijn carrière in 1972 als chemisch technoloog in de papierindustrie. Na vijf jaar werd hij bestuurder van een kleine machineproducent. Hij bouwde het bedrijf Chemfo BV in de loop van twintig jaar als directeuraandeelhouder uit tot een wereldbedrijf. In 1997 startte Hamm bij DSM en werd daar aangesteld als businessgroep directeur, verantwoordelijk voor een breed pakket van zaken.

In 2004, verliet hij DSM weer om zijn industriële activiteiten te hervatten, als investeerder en als consultant, onder andere als voorzitter van het Nederlandse Energie Transitie Platform voor Groen Basismateriaal (een platform georganiseerd door het ministerie van Economische Zaken). Het is in die hoedanigheid dat hij P+ te woord stond.

Hamm: "Ik 1994 wisten wij al hoe wij het probleem van de varkensmest moesten oplossen. Het kostte niks. Je had bakken met algen nodig die je voedde met nutriënt. De algen vreten het wel en bestaan uiteindelijk voor 55 procent uit vetten. Maar de Nederlandse veehouderij wilde het niet en begon aan een experiment met vergisten. We weten allemaal dat dit op een mislukking is uitgelopen. Na ruim tien jaar zitten we nog steeds met hetzelfde probleem."

Hij is zo overtuigd van de groei­kracht van algen dat hij zegt: "In de oceaan zijn er micro-woestijngebieden. Daar leeft niets. Maar als je daar varkensurine in gooit, beginnen er meteen algen te groeien. En daarna komt de rest van het leven, want algen produceren zuurstof en ze zijn voeding voor vis."

Dat doet Shell nu toch, in Hawaii?

"Ach, ja. Het project bestond al en Shell heeft zich ingekocht. Shell wil van alle toekomstige

technologie kennis in huis hebben. En dat is natuurlijk verstandig. Maar in Hawaii hebben we het over draadalgen (Spirulina).

In Nederland is het beter met micro-algen (Clorella) te werken, die trouwens zowel in zout als in zoet water gedijen. En als wij het niet doen, dan doen landen als China en Japan het wel. De rijstvelden daar staan grote delen van de tijd onder water. Het zijn perfecte waterbekkens om algen te kweken. Maar dat kunnen we in Nederland ook. Even stoppen met wegpompen van water, weides onder water zetten en we hebben de grootste plantage aan jonge fossiele brandstof ter wereld. Wat mij beginnen we met de Markerwaard. Er is geen enkele reden om te panieken over de vraag hoe we in de toekomst aan brandstof gaan komen.”

Hamm laat het niet alleen bij woorden. Hij wist de Japanse investeerder Teijin al over te halen geld te steken in een grote algenkwekerij, Aquaphyto in Flevoland. Teijin investeert samen met Hamm ook in een biomethanolfabriek in Delfzijl. Meer over algenkweek in het volgende P+ magazine.

P+ webtip: [Aquaphyto](#)